

~Особливості адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень у сфері сімейно-побутових відносин~

Сукмановська Л.М., викладач кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету з підготовки фахівців для підрозділів кадрового забезпечення та міліції громадської безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ

З 2003 року у Кодексі України про адміністративні правопорушення наявна стаття 173-2, яка передбачає відповідальність за вчинення насильства в сім'ї, невиконання захисного припису або не проходження корекційної програми [1].

Правопорушник притягується до адміністративної відповідальності за умисне вчинення будь-яких дій фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування фізичного насильства, що не завдало фізичного болю і не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання захисного припису особою, стосовно якої він винесений, непроходження корекційної програми особою, яка вчинила насильство в сім'ї. Слід зазначити, що у порівнянні із вищевказаним законом, у кодексі вказується лише на три види насильства: фізичне, психологічне та економічне.

Основним об'єктом посягання даного правопорушення є громадський порядок, під яким розуміють діяльність комплексу ustalених основних суспільних інститутів, до числа яких входить і сім'я. Опосередкованим об'єктом у даному випадку виступають сімейні відносини.

Об'єктивна сторона цього правопорушення включає в

себе вчинення домашнього насильства, невиконання захисного припису або не проходження корекційної програми. При вчиненні насильства в сім'ї склад правопорушення є матеріальним, тому обов'язково повинні бути встановлені наслідки; при невиконанні захисного припису склад правопорушення є формальним, тобто правопорушення вважається закінченим з моменту вчинення забороненої захисним приписом певної дії (дій), незалежно від того, чи настали від них будь-які негативні наслідки. Варто погодитись із думкою О. Ковальової, яка зазначає, що насильство може проявлятися не лише у формі дії, а й у формі бездіяльності [2, с. 11]

З суб'єктивної сторони склад правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 173-2 КУпАП, характеризується умисною формою вини. Тобто, особа, що вчиняє насильство в сім'ї, усвідомлює протиправний характер свого діяння, передбачає, що внаслідок цього може бути чи завдається шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, і бажає їх або свідомо допускає їх настання.

Розглядаючи суб'єкт даного правопорушення, необхідно зазначити, що для такого діяння, як домашнє насильство, необхідно встановити, що його вчинила фізична осудна особа, якій на момент вчинення нею насильства в сім'ї виповнилось 16 років, і яка є членом сім'ї потерпілого. Щодо невиконання захисного припису, то в даному випадку до суб'єкта відносяться особи, стосовно яких винесено захисний припис, тобто особливстю суб'єкта даного протиправного діяння є минула протиправна поведінка.

Справи про правопорушення, передбачені цією статтею, згідно ст. 221 КУпАП, розглядаються районними (міськими) судами. Якщо суддя встановить наявність в діях особи ознак правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 173-2 КУпАП, то на правопорушника накладається адміністративне стягнення в межах санкції даної статті.

Санкція ст. 173-2 КУпАП передбачає застосування до

сімейного агресора адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт або адміністративного арешту.

По результатах анкетування дільничних інспекторів міліції територіальних ОВС Івано-Франківської області встановлено, що 60,7 % опитаних вважають, що за вчинення насильства в сім'ї найбільш доцільним є накладення адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту, а 81,7 % опитуваних вважають, що чинне законодавство України у сфері протидії насильству в сім'ї потребує негайного удосконалення.

Таким чином, аналіз чинного законодавства та практики його застосування дозволяє стверджувати, що нормативно-правове забезпечення з попередження домашнього насильства потребує суттєвих змін та доповнень.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984, додаток до № 51. – Ст. 1122.

2. Ковальова О.В. Діяльність служби дільничних інспекторів міліції щодо попередження насильства в сім'ї: автореферат дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.В. Ковальова. – Харків., 2008. – 21 с.